

EDEBİYAT ELEŞTİRİ KURAMLARI IŞIĞINDA METİN OKUMALARI

GÜLSÜM TARAKÇI

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2025, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 455

Edebiyat: 246

ISBN 978-625-5905-23-9

Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2025

Hazırlayan: Gülsüm Tarakçı

Kitap Editörü: Şaban Sağlık

Dizi Editörü: Furkan Öztürk

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Birlik Fotokopi Baskı Ozalit ve Gıda San. Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika No: 52846)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Edebiyat Eleştiri Kuramları İşığında Metin Okumaları

Gülsüm Tarakçı (Dr.) ; Editör: Şaban Sağlık (Prof. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2025.

250 s. ; 13,5 x 21,0 cm ____ (DBY Yayınları ; No. 455) ____ Dizin var.

ISBN 978-625-5905-23-9

1. Edebiyat 2. Eleştiri Kuramları 3. Metin Okumaları

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Kısaltmalar	6
Önsöz	9
Giriş	11
Edebî Metin-Edebiyat Kuramı (Teorisi)-Eleştiri Kuramları.....	11
Alımlama Estetiği Kuramı	19
Alımlama Estetiği Kuramına Dair.....	24
Ahmet Haşim ve Alımlama Estetiği Kuramı Bağlamında Haşim'in Poetik Görüşleri.....	29
Alımlama Estetiği Kuramı Bağlamında Ahmet Haşim'in <i>Evim</i> ve <i>Süvari</i> Şiirlerinin Yorumlanması.....	41
Özdeşleyim (Einfühlung) Kuramı	49
Özdeşleyim (Einfühlung) Kuramına Dair.....	51
Yahya Kemal ve Tarihe Bakışı.....	55
Özdeşleyim (Einfühlung) Kuramı Bağlamında Yahya Kemal'in <i>Açık Deniz</i> Şiirinin Çözümlemesi.....	60
Sosyolojik Eleştiri Kuramı	69
Edebiyat Sosyolojisine Dair.....	74
Necip Fazıl ve Cemiyete Bakışı.....	82
Sosyolojik Eleştiri Kuramı Bağlamında Necip Fazıl'ın <i>Destan</i> Şiirinin İncelenmesi.....	89

Arketipçi Eleştiri Kuramı	99
Arketipçi Eleştiri Kuramına Dair	103
Ziya Gökalp ve Türk Mitolojisi.....	115
Ziya Gökalp'in <i>Küçük Hemşire</i> Manzum Masalında Aşama Arketipi ya da Aliye'nin Sonsuz Yolculuğu.....	124
Ontolojik Eleştiri Kuramı	139
Sanat Ontolojisine Dair	143
Faruk Nafiz ve Sanatı	151
Ontolojik Eleştiri Kuramı Bağlamında Faruk Nafiz'in <i>Şair</i> Şiirinin İncelenmesi	154
Ekoeleştiri Kuramı	175
Ekoeleştiri Kuramına Dair.....	178
Mustafa Kutlu ve Tabiata Bakışı.....	191
Derin Ekoloji Bağlamında Mustafa Kutlu'nun <i>Red Cephesi</i> Hikâyesinin İncelenmesi	204
Postkolonyal Eleştiri Kuramı	213
Postkolonyal Eleştiri Kuramına Dair.....	216
Mehmet Akif ve Batı Medeniyeti.....	219
Postkolonyal Eleştiri Kuramı Bağlamında Mehmet Akif'in Şebab-ı Münevvere Bakışı	224
Kaynakça	231
Kitap, Edebî Eser, Makale ve Dergi Adları Dizini	243
Şahıs Adları Dizini	246

Önsöz

Birbirinden farklı estetik görüşler üzerine inşa edilen ve sistematik bir yapı arz eden edebiyat kuramları, edebî metinlerin estetik değerlerinin ortaya konulmasında edebiyat tenkitçilerinin istifade ettiği birer yol haritasıdır. Metne nasıl yaklaşılması gerektiği noktasında edebiyat araştırmacılarına farklı bakış açıları kazandıran edebiyat eleştiri kuramları, edebî metinlerin çözümlenebilmesinde önemli role sahiptirler. Edebiyat araştırmacılarına yol gösterdiği gibi edebiyat kuramları ışığında yapılan okumalar, okura da metne farklı pencerelerden bakabilme imkânı sağlarlar.

“Edebiyat Eleştiri Kuramları Işığında Metin Okumaları” adını taşıyan bu çalışmada çağ veya çağın getirdiği disiplinlerarasılık bağlamında son asırda adı çokça duyulan ve tercih edilen kuramlardan Alımlama Estetiği Kuramı, Özdeşleyim (Einfühlung) Kuramı, Sosyolojik Eleştiri Kuramı, Arketipçi Eleştiri Kuramı, Ontolojik Eleştiri Kuramı, Ekoeleştiri Kuramı ve Postkolonyal Eleştiri Kuramına yer verilmiştir. Elbette edebî kuramlar bunlarla sınırlı değildir. Sözü edilen bu edebiyat kuramları çalışmada ayrı ayrı ele alınmış, bu kuramların tarihsel gelişimi, temsilcileri ve özellikleri üzerinde durulduktan sonra bu kuramlar ışığında metin tahlilleri yapılmıştır. Ayrıca her bir tahlilden önce

incelenecek edebî metnin yazarının/şairinin sanat anlayışıyla birlikte ele alınacak konuyla ilgili değerlendirmelerine de yer verilmiştir. Mesela Sosyolojik Eleştiri Kuramı bağlamında Necip Fazıl'ın *Destan* şiiri üzerinde tahlil yapılmadan önce Necip Fazıl'ın sanat anlayışı üzerinde durulmuş ve eserlerinden hareketle onun cemiyete bakışı ve sunduğu teklifler genel olarak ortaya konulmuştur. Ardından da adı geçen şiirin, ilgili kuram bağlamında incelemesine geçilmiştir.

Elbette eksiklikleri olan bu çalışmanın özellikle lisans ve lisansüstü öğrencilerine edebî kuramlar ışığında metne farklı bakış açılarıyla nasıl yaklaşılabileceğini göstermesi açısından faydalı olabilmesi temennimizdir.

Bu çalışmada olduğu gibi bütün yazılarımın ilk okuru ve eleştirmeni olan, varlığından güç aldığım hocam ve babam Prof. Dr. Celâl TARAKÇI'ya sonsuz teşekkürler. Çalışmayı baştan sona titiz bir gözle okuyup önerilerde bulunan hocam ve ağabeyim Prof. Dr. Şaban SAĞLIK'a da teşekkürü bir borç bilirim.

Gülsüm TARAKÇI
Amasya, 2025

Kaynakça

- AHMET HAŞİM, **Bütün Şiirleri**, (Haz. İnci Enginün-Zeynep Kerman), Dergâh Yayınları, İstanbul 2016.
- AKTAŞ, Şerif, **Edebiyat ve Edebî Metinler Üzerine Yazılar**, Kurgan Edebiyat, Ankara 2011.
- AKTAŞ, Şerif, **Roman Sanatı ve Roman İncelemesine Giriş**, Akçağ Yayınları, Ankara 1991.
- AKTAŞ, Şerif, **Şiir Tahlili Teori ve Uygulama**, Akçağ Yayınları, Ankara 2009.
- AKTAŞ, Şerif, **Yenileşme Dönemi Türk Şiiri ve Antolojisi**, Akçağ Yayınları, Ankara 1996.
- AKYÜZ, Kenan, **Batı Tesirinde Türk Şiiri Antolojisi**, Doğu Matbaacılık, Ankara 1970.
- AKYÜZ, Kenan, **Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1969.
- ALVER, Köksal, 'Sosyolojik Eleştiri', **Edebiyat Sosyolojisi**, (Ed. Köksal Alver), İz Yayıncılık, İstanbul 2018, s.303-315.
- ALVER, Köksal, "Edebiyat Sosyolojisi ve Hayat", **Sosyoloji Dergisi**, S.15, 2006, s.105-118.
- ALVER, Köksal, "Edebiyata Giriş", **Edebiyat Sosyoloji İncelemeleri**, (Ed. Köksal Alver), Hece Yayınları, Ankara 2012, s.11-46.
- ALVER, Köksal, "Edebiyatın Sosyolojik İmkânı", **Edebiyat Sosyolojisi**, (Ed. Köksal Alver), Hece Yayınları, Ankara 2004, s.13-22.
- ANAR, Turgay, "Edebiyat Eserlerini Anlamak ve Yorumlamak İçin Farklı Bir Yöntem: Einfühlung Teorisi", **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi**, 2013, C.48, Nr.48, s.23-46

- ANDI, M. Fatih, “Red Cephesi’nin Neferleri: Mustafa Kutlu’da Modernleşmeye Direnişin Kahramanları, **Aynanın Sırrı Mustafa Kutlu Sempozyum Bildirileri**, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul 2013, s.187-198.
- ANDI, M. Fatih, “Metinlerarası İlişkiler Açısından Mustafa Kutlu’nun Bu Böyledir İsimli Eseri”, **Hikâyenin Bugünü Bugünün Hikâyesi 80 Sonrası Türk Hikâyesi Sempozyumu Bildiri Kitabı**, (Haz. M. Fatih Andi-Ömür Ceylan), İstanbul 2008, s.71-82.
- ANDI, M. Fatih, **Roman ve Hayat**, Kitabevi, İstanbul 1999.
- ARAZ, Rifat, “Yahya Kemal’in Açık Deniz Başlıklı Şiiri Üzerine Görüş ve Düşünceler”, **Berceste Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi**, Kasım 2008, Y.7, S.77, s.1-10.
- AYDIN, Hasan, “Mehmet Akif Ersoy’un Uygarlık İmgesi: Doğu’nun ve Batı’nın Eleştirisinden ‘Medeniyet-i Fazıla’ya”, **Kelam Araştırmaları**, 10:1 (2012), s.45-80.
- AYTAÇ, Gürsel, **Genel Edebiyat Bilimi**, Say Yayınları, İstanbul 2009.
- AYVAZOĞLU, Beşir, “Ahmet Haşim Fecr-i Âtî Şairi Miydi?”, **Kaşgar**, Mart 1999, S.8, s.19-22.
- AYVAZOĞLU, Beşir, **Bozgunda Fetih Rüyası**, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2001.
- AYVAZOĞLU, Beşir, **Defterimde Kırk Suret**, Kapı Yayınları, İstanbul 2007.
- AYVAZOĞLU, Beşir, **Geçmiş Yeniden Kurmak**, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1987.
- AYVAZOĞLU, Beşir, **Ömrüm Benim Bir Ateşti Ahmet Haşim’in Hayatı Sanatı Estetiği Dramı**, Ötügen Neşriyat, İstanbul 2000.
- BACHELARD, Gaston, **Mekânın Poetikası**, (Çev. Alp Tümertekin), Minor Kitap, İstanbul 2023.
- BANARLI, Nihat Sami, **Bir Dağdan Bir Dağa**, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1984.
- BANARLI, Nihat Sami, **Şiir ve Edebiyat Sohbetleri 2**, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1982.
- BANARLI, Nihat Sami, **Yahya Kemâl’in Hatıraları**, İstanbul Fetih Cemiyeti Yahya Kemal Enstitüsü Neşriyatı, İstanbul 1960.
- BARBAROSOĞLU, Fatma K., “Röportaj”, **Mustafa Kutlu Kitabı**, Nehir Yayınları, İstanbul 2001, s.22-33.
- BAYRAM, Yavuz - ERDEMİR Avni, “Manzum Metinlerin Tahlilinde Ontolojik Yöntem”, **Prof. Dr. Mustafa Özbacı Armağanı**, Birleşik Yayınları, Ankara 2008, s.76-89.
- BEYATLI, Yahya Kemal, **Aziz İstanbul**, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, İstanbul 2014.

- BEYATLI, Yahya Kemal, **Çocukluğum, Gençliğim, Siyasî ve Edebî Hatıralarım**, Fetih Cemiyeti Yayınları, İstanbul 1973.
- BEYATLI, Yahya Kemal, **Kendi Gök Kubbemiz**, Fetih Cemiyeti Yayınları, İstanbul 2015.
- BEZİRCİ, Asım, **Ahmet Haşim Yaşamı, Kişiliği, Sanatı Seçme Şiirler**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul 1986.
- BİNGÖL, Necdet, “Ahmet Haşim’in Renkleri”, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/650258>. (Erişim Tarihi: 25.01.2024)
- BİNGÖL, Ulaş, “Edebî Eser, Edebiyat Eleştirisi ve Metin Tahlili”, **Eleştiri Kuramları ve Metin Tahlilleri**, DBY Yayınları, İstanbul 2021, s.9-24.
- BOYNUKARA, Hasan, **Modern Eleştiri Terimleri**, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1997.
- BUDAN, Cem Yılmaz, “Alımlama Estetiği Kuramı”, **Edebiyat Kuramı ve Eleştiri**, (Ed. Veysel Şahin), Akçağ Yayınları, Ankara 2022, s.773-814.
- BUDAN, Cem Yılmaz, **Ahmet Haşim Estetiği Üzerine Kuramsal Analizler**, Grafiker Yayınları, Ankara 2020.
- CAMPBELL, Joseph – MOYERS, Bill, **Mitolojinin Gücü**, (Çev. Zeynep Yaman), MediaCat Yayınları, İstanbul 2007.
- CAMPBELL, Joseph, **Kahramanın Sonsuz Yolculuğu**, (Çev. Sabri Gürses), İthaki Yayınları, İstanbul 2017.
- CAN, Bilal, **Kentle Kavga Mustafa Kutlu Öykücülüğünde Mekân**, İzdim Yayınları, İstanbul 2017.
- CEBECİ, Oğuz, **Psikanalitik Edebiyat Kuramı**, İthaki Yayınları, İstanbul 2009.
- CEBECİOĞLU, Ethem, **Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü**, Rehber Yayınları, Ankara 1997.
- CEVİZCİ, Ahmet, **Felsefe Terimleri Sözlüğü**, Paradigma Yayınları, İstanbul 2000.
- ÇAMLIBEL, Faruk Nafiz, **Han Duvarları Toplu Şiirler**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2014.
- ÇEBİ, Hasan, **Bütün Yönleriyle Necip Fazıl Kısakürek’in Şiiri**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1987.
- ÇEBİ, Hasan, **Tiyatro Eserlerinde Madde ve Manada Necip Fazıl**, Veli Yayınları, İstanbul 1981.
- ÇETİN, Nurullah, **Kendini ve Allah’ı Arayan Adam**, Akçağ Yayınları, Ankara 2015.
- ÇIKLA Selçuk, **Türk Edebiyatında Manzum Poetikalar 1860-1960**, Akçağ Yayınları, Ankara 2015.
- ÇOBAN, Ahmet, **Göller ve Çöller Şairi Ahmet Haşim**, Akçağ Yayınları, Ankara 2004.

- ÇOBANOĞLU, Özkul, "Mit, Mitoloji ve Edebiyat", **Türk Edebiyatının Mitolojik Kaynakları**, (Ed. Ömür Ceylan-Adem Koç), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2019, s.2-31.
- DİNDAR, Gülşah, "Derin Ekoloji Hareketi ve Ekoeleştir: Bir Garip Şair Orhan Veli", **Ekoeleştir Çevre ve Edebiyat**, (Ed. Serpil Oppermann), Phoenix Yayınları, Ankara 2012, s.59-93.
- DOĞAN, Mehmet Medeni, "Şairlerin En Yabancı: Ahmet Haşim'de Yabancılaşma Sendromunun Boyutları ve Şiirine İzdüşümleri", **Türk Şiirinin Yıldızlarından Ahmet Haşim Hece Özel Sayısı**, 2017, Y.21, S.241, s.145-160.
- DÖKMEN, Üstün, "Pinokyo'nun Arketipler ve Anababa-Çocuk İlişkileri Açısından İncelenmesi", **AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, 1983, C.16, S.2, s.381-395.
- EAGLETON, Terry, **Edebiyat Kuramı**, (Çev. Esen Tarım), Ayrıntı Yayınları, İstanbul 1990.
- EBİCİOĞLU, Hikmet Münir, "İddeal Sanatkâr", **Türk Edebiyatında Necip Fazıl Kısakürek Hayatı-Sanatı-Çilesi Hakkındaki Bütün Yazılar I**, (Haz. Osman Selim Kocahanoğlu), Ağrı Yayınları, İstanbul 1983, s.481-486.
- ECO, Umberto, **Açık Yapıt**, (Çev. Yakup Şahan), Kabcacı Yayınları, İstanbul 1992.
- ECO, Umberto, **Alımlama Göstergebilimi**, (Çev. Sema Rifat), Düzlem Yayınları, İstanbul 1991.
- ECO, Umberto, **Anlatı Ormanlarında Altı Gezinti**, (Çev. Kemal Atakay), Can Yayınları, İstanbul 1995.
- ECO, Umberto, **Yorum ve Aşırı Yorum**, (Çev. Kemal Atakay), Can Yayınları, İstanbul 1996.
- EKİZ, Osman Nuri, "Sanatçılar Konuşuyor", **Türk Edebiyatında Necip Fazıl Kısakürek Hayatı-Sanatı-Çilesi Hakkındaki Tüm Yazılar I**, (Haz. Osman Selim Kocahanoğlu), Ağrı Yayınları, İstanbul 1983, s.486-493.
- EKİZ, Tevfik, "Alımlama Estetiği Mi, Metinlerarasılık Mı?", **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi**, 2007, C. 47, S.2, s.119-127.
- ELİADE, Mircea, **Mitlerin Özellikleri**, (Çev. Sema Rifat), Om Yayınevi, İstanbul 2001.
- ERBAY, Erdoğan, "'Bir Günün Sonunda Arzu' Şiirinin Ardından Ahmet Haşim ve Dergâh Mecmuası Yazarlarına Yöneltilen Tenkit ve Tehziller", **Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi**, 2003, S.8, s.165-184.
- ERSOY, Emin Akif, **Babam Mehmet Akif İstiklal Harbi Hatıraları**, Kurtuba Kitap, İstanbul 2017.
- ERSOY, Mehmet Akif, **Safahat Edisyon Kritik**, (Haz. M. Ertuğrul Düzdağ), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990.

- ERZEN, Melih, "Nesil Çatışmasının Mekâna Yansıyan Yüzü: Ahşap Konak'ın Katları", **Gazi Türkiyat**, Güz 2015/17, s.39-65.
- ESCARPİT, Robert, "Edebiyat Sosyolojisi", **Edebiyat Sosyolojisi**, (Ed. Köksal Alver), İz Yayıncılık, s.77-96.
- ESCARPİT, Robert, **Edebiyat Sosyolojisi**, (Çev. Ali Türkay Yazıcı), Remzi Kitabevi, İstanbul 1968.
- FİKRET, Tevfik, **Bütün Eserleri Eleştirel Basım**, (Haz. Nazım Hikmet Po-lat), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2021.
- FİLİZOK, Rıza, **Ziya Gökalp'in Edebî Eserlerinde Halk Edebiyatı Tesiri Üzerine Bir Araştırma**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1991.
- FORDHAM, Frida, **Jung Psikolojisinin Ana Hatları**, (Çev. Aslan Yalçınar), Say Yayınları, İstanbul 1983.
- GARRARD, Greg, **Ekoeleştir- Ekoloji ve Çevre Üzerine Kültürel Tartışmalar**, (Çev. Ertuğrul Genç), Kolektif Kitap, İstanbul 2016.
- GÖKALP, Ziya, **Türk Töresi**, Kapra Yayıncılık, İstanbul 2021.
- GÖKALP, Ziya, **Türkçülüğün Esasları**, Ötügen Yayınları, İstanbul 2018.
- GÖKTÜRK, Akşit, **Sözün Ötesi**, İnkılap Kitabevi, İstanbul 1989.
- GÜMÜŞ, Hicran, "Arketipsel Eleştirinin Temel Kaynakları", **Genç Akademisyenler Derneği Sosyal Bilimler Dergisi**, 2021, C.1, S.1, s.133-148.
- GÜNGÖR, Bilgin, "Postkolonyal Edebiyat Kuramı", **Edebiyat Kuramı ve Eleştiri**, (Editör: Veyssel Şahin), Akçağ Yayınları, Ankara 2022, s.949-974.
- GÜNGÖR, Bilgin, **Postkolonyalizm ve Edebiyat**, Hece Yayınları, Ankara 2018.
- GÜRBÜZ, Adem, "Ahmet Haşim'in 'Nehir Üzerinde' Şiirinin Einföhlung Kuramına Göre Çözümlemesi", **Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi**, 2020, (S. 21), C.8, s.133-149.
- GÜZEL, Cavit, "Monomit Teorisi Bağlamında Bayan Toolay Destanı", **TÜBAR-XXXVI-/2014-Güz**, s.191-206.
- HANCIOĞLU, Hümeysra, **Necip Fazıl Kısakürek'in Şiirlerinde Temalar**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul 2013.
- HANÇERLİOĞLU, Orhan, **Felsefe Sözlüğü**, Remzi Kitabevi, İstanbul 1982.
- <https://fwmail.net/genel-kultur/iskambil-destesindeki-papazların-sifresi> (Erişim tarihi: 22.12.2023)
- HUYUGÜZEL, Ömer Faruk, **Eleştiri Terimleri Sözlüğü**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2019.
- ISSI, Ahmet Cüneyt, "Turgut Uyar'ın 'Göge Bakma Durağı' Şiirinde Tema'ya (Matris) Ulaşma Serüveninin Ontolojik Analiz Metodu'yla Takibi", **Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi**, C.5, S.2, (2004), s.137-146.

- İŞIKSALAN, Sevim Nilay, "Yahya Kemal'in Ahmet Âgâh'lı Yılları ve Üs-küp", **Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Y.2015, C.2, S.1, s.1-24.
- İBRAHİMHAKKIOĞLU, Belkıs, "Mustafa Kutlu ile Mülakat", **Türk Edebiyatı**, 1987, S.169, s.4-7.
- İNCE, Özdemir, **Yazınsal Söylem Üzerine**, Can Yayınları, İstanbul 1993.
- İslâm Ansiklopedisi**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 6, İstanbul 1992.
- JUNG, Carl Gustav, **Analitik Psikoloji Üzerine İki Deneme**, (Çev. İsmail Hakkı Yılmaz), Pinhan Yayınları, İstanbul 2021.
- JUNG, Carl Gustav, **Dört Arketip**, (Çev. Zehra Aksu Yilmazer), Metis Yayınları, İstanbul 2017.
- JUNG, Carl Gustav, **İnsan Ruhuna Yöneliş**, (Çev. Engin Büyükinallı), Say Yayınları, İstanbul 2018.
- JUNG, Carl Gustav, **İnsan ve Sembolleri**, (Çev. Hatice Mukaddes İlgin), Kalcı Yayınları, İstanbul 2020.
- JUSDANİS, Gregory, **Gecikmiş Modernlik ve Estetik Kültür**, (Çev. Tuncay Birkan), Metis Yayınları, İstanbul 1998.
- KANTER, M. Fatih, "Dede Korkut Hikâyelerinin Arketipsel Sembolizm Yöntemiyle Çözümlemesi", **Arayışlar**, Y.7, S.14, 2005, s.131-138.
- KAPLAN, Mehmet, **Âli'ye Mektuplar**, (Haz. Zeynep Kerman-İnci Engin), Dergâh Yayınları, İstanbul 1992.
- KAPLAN, Mehmet, **Cumhuriyet Devri Türk Şiiri**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1973.
- KAPLAN, Mehmet, **Şiir Tahlilleri 2**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2015.
- KAPLAN, Mehmet, **Şiir Tahlilleri Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Kadar**, Bilmen Basımevi, İstanbul 1969.
- KAPLAN, Mehmet, **Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar 2**, Dergâh Yayınları, İstanbul 1987.
- KAPLAN, Mehmet, **Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar, Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar-I**, Dergâh Yayınları, İstanbul 1976.
- KAPLAN, Ramazan, **Klasikler Meselesi Başlangıç Dönemi**, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- KARACA, Alâaddin, "Akraba Şairler Ahmet Haşim, İlhan Berk, İkinci Yeni", **Türk Şiirinin Yıldızlarından Ahmet Haşim Hece Özel Sayısı**, 2017, Y.21, S.241, s.242-246.
- KARACA, Alâaddin, **İkinci Yeni Poetikası**, Hece Yayınları, Ankara 2010.
- KARAKOÇ, Sezai, **Mehmet Akif**, Diriliş Yayınları, İstanbul 1974.
- KARAOSMANOĞLU, Yakup Kadri, **Gençlik ve Edebiyat Hatıraları**, İletişim Yayınları, İstanbul 2015.

- KAVAZ, İbrahim, "Varlık Tabakaları İçinde Sanatın Yeri", **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 1994, 6 (1-2), s.179-188.
- KISAKÜREK, Necip Fazıl, "Güneşin Doğmasına Yakın", **Türk Edebiyatında Necip Fazıl Kısakürek Hayatı-Sanatı-Çilesi Hakkındaki Tüm Yazılar I**, (Haz. Osman Selim Kocahanoğlu), Ağrı Yayınları, İstanbul 1983, s.549-555.
- KISAKÜREK, Necip Fazıl, **Bâbîâli**, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul 1976.
- KISAKÜREK, Necip Fazıl, **Bir Adam Yaratmak-Sabır Taşı-Ahşap Konak-Siyah Pelerinli Adam**, Kültür Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1976.
- KISAKÜREK, Necip Fazıl, **Çile**, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul 1986.
- KISAKÜREK, Necip Fazıl, **Hikâyeler**, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul 1989.
- KISAKÜREK, Necip Fazıl, **İdeolocya Örgüsü**, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul 2023.
- KISAKÜREK, Necip Fazıl, **Kaldırımlar**, İkbâl Kütüphanesi, İstanbul 1928.
- KISAKÜREK, Necip Fazıl, **Tanrıkulundan Dinlediklerim**, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul 1997.
- KIŞLALIOĞLU, Mine – BERKES, Fikret, **Ekoloji ve Çevre Bilimleri**, Remzi Kitapevi, İstanbul 1994.
- KORKMAZ, Ramazan, "Arketipsel Sembolizm Açısından Dede Korkut Anlatılarındaki Yüce Birey ve Alp-Bilge Tipi", **Yazınsal Okumalar**, Kesit Yayınları, İstanbul 2015, s.23-34.
- KORKMAZ, Ramazan, "Necip Fazıl'ın Şiiri", **Necip Fazıl Armağanı**, (Ed. Mustafa Miyasoğlu), Konak Yayınları, İstanbul 2013, s.21-28.
- KÖSEMİHAL, Nurettin Şazi, "Edebiyat Sosyolojisine Giriş", **İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi**, 1964, C.2, S.19-20, s.1-37.
- KUTLU, Mustafa, **Nur**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2023.
- KUTLU, Mustafa, **Arkakapak Yazıları**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2014.
- KUTLU, Mustafa, **Beyhude Ömrüm**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2001.
- KUTLU, Mustafa, **Bu Böyledir**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2022.
- KUTLU, Mustafa, **Hesap Günü**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2022.
- KUTLU, Mustafa, **Kalbin Sesi ile Toprağa Dönüş**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2020.
- KUTLU, Mustafa, **Kapıları Açmak**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2022.
- KUTLU, Mustafa, **Rüzgârlı Pazar**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2023.
- KUTLU, Mustafa, **Sır**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2015.
- KUTLU, Mustafa, **Tarla Kuşunun Sesi**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2022.
- KUTLU, Mustafa, **Ya Tahammül Ya Sefer**, Dergâh Yayınları, İstanbul 1986.
- KUTLU, Mustafa, **Yokuşa Akan Sular**, Dergâh Yayınları, İstanbul 1986.

- KUTLU, Mustafa, **Zafer Yahut Hiç**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2019.
- KÜMBET, Pelin, "Ekofeminizm: Kadın, Kimlik ve Doğa", **Ekoeleştiri Çevre ve Edebiyat**, (Ed. Serpil Oppermann), Phoenix Yayınları, Ankara 2012, s.171-207.
- LANSON, Gustave, **Edebiyat Tarihinde Usûl**, (Çev. Yusuf Şerif Kılıçel), Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul 2017.
- LOOMBA, Ania, **Kolonyalizm Postkolonyalizm**, (Çev. Mehmet Küçük), Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2000.
- MAZIOĞLU, Hasibe, **Nedim'in Divan Şiirine Getirdiği Yenilikler**, Akçağ Yayınları, Ankara 1992.
- MERİÇ, Cemil, **Kültürden İrfana** (Haz.Mahumt Ali Meriç), İletişim Yayınları, 2018.
- MORAN, Berna, **Edebiyat Kuramları ve Eleştiri**, İletişim Yayınları, İstanbul 2017.
- NABOKOV, Vladimir, **Edebiyat Dersleri**, (Çev. Fatih Özgüven-Nihal Akbulut), Ada Yayınları, İstanbul 1988.
- NECATİGİL, Behçet, **100 Soruda Mitologya**, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1988.
- OKAY, Orhan, "Şaf Şiir Tarzında Yazmayı, Henüz Adını Vermeden Asıl Benimseyen Haşim'dir", **Türk Şiirinin Yıldızlarından Ahmet Haşim Hece Özel Sayısı**, 2017, Y.21, S.241, s.298-301.
- OKAY, Orhan, **Edebiyat ve Edebî Eser Üzerine**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2014.
- OKAY, Orhan, **Kültür ve Edebiyatımızdan**, Akçağ Yayınları, Ankara 1991.
- OKAY, Orhan, **Mehmet Akif Bir Karakter Heykelinin Anatomisi**, Akçağ Yayınları, Ankara 1989.
- OKAY, Orhan, **Necip Fazıl Kısakürek**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1987.
- OKAY, Orhan, **Poetika Dersleri**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2019.
- OKAY, Orhan, **Sanat ve Edebiyat Yazıları**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2015.
- OKAY, Orhan, **Silik Fotoğraflar**, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2001.
- ONAY, Ahmet Talât, **Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1992.
- OPPERMANN, Serpil, "Ekoeleştiri: Çevre ve Edebiyat Çalışmalarının Dünyası ve Bugünü", **Ekoeleştiri Çevre ve Edebiyat**, (Ed. Serpil Oppermann), Phoenix Yayınları, Ankara 2012, s.9-59.
- ÖGEL, Bahaeddin, **Türk Mitolojisi**, C.1, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1993.
- ÖGEL, Bahaeddin, **Türk Mitolojisi**, C.2, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1995.

- ÖNAL, Mehmet, **Edebiyat Sanatı**, Kurgan Edebiyat, Ankara 2012.
- ÖZBALCI, Mustafa, **Yahya Kemal'in Duygu ve Düşünce Dünyası**, Sönmez Matbaası, Samsun 1990.
- ÖZBEK, Yılmaz, **Postmodernizm ve Alımlama Estetiği**, Çizgi Kitabevi Yayınları, Konya 2013.
- ÖZDAĞ, Ufuk- ALPASLAN, Gonca Gökarp, "Türkiyat Araştırmalarında Yeni Bir Alan: Çevreci Eleştiri", Orhon Yazıtlarının Bulunuşundan 120 Yıl Sonra Türklük Bilimi ve 21. Yüzyıl, **3. Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu Bildiriler Kitabı**, Cilt 2, (Ed. Ülkü Çelik Şavk), Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara 2011, s. 641-653.
- ÖZDAĞ, Ufuk, **Çevreci Eleştiriye Giriş**, Ürün Yayınları, Ankara 2017.
- ÖZDEN, H. Ömer, **Estetik ve Tarih Felsefesi Açısından Yahya Kemal**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001.
- ÖZDENÖREN, Rasim, **Yazı, İmge ve Gerçeklik**, İz Yayıncılık, İstanbul 2002.
- ÖZGÜREL, Emine Gözde, "Mehmet Akif Ersoy'un Safahat Adlı Eserinde Batı Medeniyetini Olumlayıcı Yaklaşımlar", **Gazi Türkiyat**, Güz 2014/15, s.143-151.
- PARLATIR, İsmail, "Ahmet Haşim'in Şiirlerinde Karamsarlık", **Doğumunun Yüzüncü Yılında Ahmet Haşim**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1987, s.13-22.
- PEARSON, Carol S., **İçimizdeki Kahraman**, (Çev. Semra Ayanbaşı), Akaşa Yayınları, İstanbul 2016.
- POSPELOV, Gennadiy, **Edebiyat Bilimi**, (Çev. Yılmaz Onay), Evrensel Basım Yayın, İstanbul 2014.
- ROSENAU, Marie Pauline, **Post-modernizm ve Toplum Bilimleri**, (Çev. Tuncay Birkan), Ark-Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara 1998.
- SAĞLIK, Şaban, "Popüler Romanlar ve Edebiyat Sosyolojisi", **Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri**, (Ed. Köksal Alver), Hece Yayınları, Ankara 2012.
- SAĞLIK, Şaban, **Popüler Roman Estetik Roman**, Akçağ Yayınları, Ankara 2010.
- SAPİRO, Gisele, **Edebiyat Sosyolojisi**, (Çev. Ertuğrul Cenk Gürcan), Doğubatı Yayınları, Ankara 2019.
- SARIÇİÇEK, Mümtaz, **Modern Kahramanın Sonsuz Yolculuğu**, Kardeşler Ofset, Kayseri 2013.
- SARIKAYA, Dilek Bulut, "Çevre ve Edebiyat: Yeni Bir Yazın Kuramı Olarak Ekoeleştiri", **Littera**, C.17, 2005, s.79-89.
- SARIKAYA, Dilek Bulut, "Gılgamış Destanı'na Ekoeleştirel Bir Bakış", **Ekoeleştiri Çevre ve Edebiyat**, (Ed. Serpil Oppermann), Phoenix Yayınları, Ankara 2012.
- SAYIN, Şârâ, **Metinlerle Söyleşi**, Multilingual, İstanbul 1999.

- SAZYEK, Esra, “Ekoeleştirici Kuramı”, **Edebiyat Kuramı ve Eleştiri**, (Ed. Veyssel Şahin), Akçağ Yayınları, Ankara 2022, s.581-617.
- SENA, Cemil, **Estetik Sanat ve Güzelliği Felsefesi**, Remzi Kitabevi, İstanbul 1972.
- STEVENS, Anthony, **Jung**, (Çev. Nursu Örgü), Dost Kitabevi, Ankara 2014.
- SÜLEYMAN ÇELEBİ, **Mevlid**, (Haz. Neclâ Pekolcay), Dergâh Yayınları, İstanbul 2005.
- SWINGWOOD, Alan, “Edebiyat Sosyolojisine Yaklaşımlar”, (Çev. Kaya Bayraktar), **Edebiyat Sosyolojisi**, (Ed. Köksal Alver), İz Yayıncılık, İstanbul 2018, s.117-130.
- ŞAHİN, Seval, “Mustafa Kutlu ile Edebiyatta Gelenegün İcat Edilmesi Üzerine”, **Günün ve Güncelin Edebiyatı/Açık Radyo**, 11 Mart 2017. (<http://apacikradyo.com.tr/gunun-ve-guncelin-edebiyati/mustafa-kutlu-ile-edebiyatta-gelenegin-icat-edilmesi-uzerine>) (Erişim Tarihi: 16. 12. 2024)
- ŞAHİN, Veyssel, “Sosyolojik Eleştiri Kuramı: Edebiyat Sosyolojisi”, **Edebiyat Kuramı ve Eleştiri**, (Ed. Veyssel Şahin), Akçağ Yayınları, Ankara 2022, s.345-378.
- ŞAKAR, Cemal, “Mustafa Kutlu’da Romantik Bir Düş Olarak Gelenek”, **Aynanın Sırrı Mustafa Kutlu Sempozyum Bildirileri**, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul 2013, s.125-133.
- ŞAN, Mustafa Kemal, “Edebiyat Sosyolojisinin Tarihinden Basamaklar”, **Edebiyat Sosyolojisi**, (Ed. Köksal Alver), İz Yayıncılık, İstanbul 2018, s.143-187.
- TANPINAR, Ahmet Hamdi, **Edebiyat Üzerine Makaleler**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2016.
- TANPINAR, Ahmet Hamdi, **On Dokuzuncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2013.
- TANPINAR, Ahmet Hamdi, **Yahya Kemal**, Yahya Kemal’i Sevenler Cemiyeti Neşriyatı, İstanbul 1962.
- TANSEL, Fevziye Abdullah, **Mehmed Emin Yurdakul’un Eserleri- I Şiirler**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1989.
- TANSEL, Fevziye Abdullah, **Mehmet Akif Ersoy Hayatı ve Eserleri**, Mehmet Akif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Yayınları, 1991.
- TANSEL, Fevziye Abdullah, **Ziya Gökalp Külliyyatı-I Şiirler ve Halk Masalları**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1977.
- TANYOL, Cahit, **Türk Edebiyatında Yahya Kemal**, Remzi Kitabevi, İstanbul 1985.
- TARHAN, Abdülhak Hamid, “Külbe-i İştîyâk”, **Muntahabât-ı Bedâyi-i Edebiyye**, (Haz. Bulgurzâde Rıza), Dersaadet 1325, s.24-27.

- TARHAN, Abdülhak Hamid, “İlk Tab’a Mukaddime Birkaç Perişan Söz”, **Makber**, (Haz. Özge Şahin Uğurel), Çağrı Yayınları, İstanbul 2013, s.16.
- Tevfik Fikret, **Bütün Eserleri Eleştirel Basım**, (Haz. Nazım Hikmet Polat), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2021.
- TOSUN, Necip, **Türk Öykücülüğünde Mustafa Kutlu**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2021.
- TÖKEL, Dursun Ali, “Sanat ve Edebiyatın Kaynağı Olarak Mitler”, **Bilgi**, 2001, S.16, s.59-81.
- TÖKEL, Dursun Ali, **Divan Şiirinde Şahıslar Mitolojisi**, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2016.
- TUNALI, İsmail, **Estetik**, Cem Yayınevi, İstanbul 1979.
- TUNALI, İsmail, **Estetik**, Remzi Kitabevi, İstanbul 2004.
- TUNALI, İsmail, **Felsefeye Giriş**, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul 2010.
- TUNALI, İsmail, **Sanat Ontolojisi**, İnkılâp Yayınları, İstanbul 2014.
- Türkçe Sözlük I-II**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1998.
- TURAL, Sadık K., **Zamanın Elinden Tutmak**, Ötügen Neşriyat, İstanbul 1982.
- TÜZEL, Sait – KURUDAYIOĞLU, Mehmet, “Alımlama Estetiği Kuramı Doğrultusunda Okurun Beklenti Ufkunun Tespit Edilmesi Üzerine Uygulamalı Bir Çalışma”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2013, C.10, S. 21, s.101-123.
- TÜZER, İbrahim – HÜKÜM, Muhammed, **Edebiyat Sosyolojisi Edebiyata Sosyolojiden Bakmak**, Akçağ Yayınları, Ankara 2022.
- UĞURCAN, Sema, **Edebiyatımız I Edebiyat Tarih İlişkisi**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2012.
- UKRAY, Murat, **Jung Psikolojisi**, Yason Yayınları, Ankara 2017.
- UŞAKLIĞİL, Halit Ziya, **Kırk Yıl**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul 1987.
- UYSAİL, Sermet Sami, **Şiire Adanmış Bir Yaşam: Yahya Kemal Beyatlı**, Bilge Sanat Kültür, İstanbul 2006.
- ÜLKEN, Hilmi Ziya, **Ziya Gökalp**, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul 2006.
- ÜNAYDIN, Ruşen Eşref, **Diyorlar Ki**, (Haz. Şemseddin Kutlu), Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1985.
- WELLEK, Rene – WARREN, Austin, **Edebiyat Teorisi**, (Çev. Ömer Faruk Huyugüzel), Dergâh Yayınları, İstanbul 2013.
- WORRINGER, Wilhelm, **Soyutlama ve Einfühlung Üslup Psikolojisi Üzerine Bir Araştırma**, (Çev. İsmail Tunali), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1971.

- YAYLI, Hasan – ÇELİK, Vasfiye, “Çevre Sorunlarının Çözümü İçin Radikal Bir Öneri”, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2011, S.26, s.369-377.
- YAZGÜNOĞLU, Kerim Can, “Posthümanizm: Yeni Maddecilik, Maddesel Feminizm ve Beden Ötesi Cismcilik”, **Ekoeleştiri Çevre ve Edebiyat**, (Ed. Serpil Oppermann), Phoenix Yayınları, Ankara 2012, s.323-365.
- YETKİN, Suut Kemal, **Estetik ve Ana Sorunları**, İnkılâp ve Ata Kitabevi, İstanbul 1979.
- YILDIZ, Alpay Doğan, “Türk Hikâyesinde Yeni Bir Sayfa: Mustafa Kutlu Beşlemesi”, **Mustafa Kutlu Hikâyeciliği Hikmet ve Ahenk**, Dergâh Yayınları, İstanbul 2019.
- YILMAZ, Zümre Gizem, “Yaşar Kemal ve Orman Yangınları”, **Ekoeleştiri Çevre ve Edebiyat**, (Ed. Serpil Oppermann), Phoenix Yayınları, Ankara 2012, s.129-171.
- YÜCEBAŞ, Hilmi, **Bütün Cepheleriyle Ahmet Haşim**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul 1958.
- YÜCEBAŞ, Hilmi, **Faruk Nafiz Çamlıbel, Bütün Cepheleriyle Hayatı Hatıraları Şiirleri**, Milliyet Dağıtım, İstanbul 1974.
- YÜCEL, Tahsin, **Yazın, Gene Yazın**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1995.
- YÜKSEL, Süheylâ, **Türk Edebiyatında Yunan Antikitesi 1860-1908**, Asitan Kitap, Ankara 2012.

Kitap, Edebî Eser, Makale ve Dergi Adları Dizini*

A	
Açık Deniz 59, 60, 61, 67, 68	Bu Böyledir 203, 204
Ağaç 82	Büyük Doğu Marşı 82
Ahmet Haşim Fecr-i Ati Şairi miydi? 30	Büyük Doğu 32, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 93, 167
Alageyik 121	Ç
Altı Kız Babası 124	Çile 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 91, 92, 93, 96, 167
Altın Işık-I. Savaş 122	Çöle İnən Nur 82
Arslan Basat 119	D
B	De La Litterature Considerée Dans Ses Rapports Avec Les Institutions Sociales (Sosyal Kurumlarla Münasebetleri Bakımından Edebiyat) 77
Babaanne 92	Deep Ecology Movement: Some Philosophical Aspects (Derin Ekoloji Hareketi: Bazı Felsefi Görüşler) 183
Batan Ayın Kenarına Satırlar 31	
Bedii Hulûl: Einfühlung 50, 51	
Beginning Theory: An Introduction to Literary and Cultural Theory (Teoriye Başlarken: Edebiyat ve Kültür Teorisine Giriş) 181	
Bir Günün Sonunda Arzu 36, 37	
Borazan 90	

* Makale ve dergi adları *italik*, kitap adları **bold** olarak dizilmiştir. Edebî eserler normal şekilde verilmiştir.

Dergâh 12, 13, 26, 30, 31, 33, 36, 37, 59, 68, 73, 76, 86, 115, 119, 120, 169, 179, 192, 193, 194, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 218

Destan 10, 88, 89

Dirse Han Oğlu Boğaç Han 119

E

Edebiyat Kuramı 11

Eleştirinin Anatomisi 114

Ergenekon 121, 122

Esseyid Ahmet Haşim'e Cevap 32

Evim 40, 41

Ezan-ı Muhammedî 59

G

Going Away to Think 180

Göl Saatleri 36

H

Hakkın Sesleri 228

Haluk'un Vedaı 213

Hayâl-i Aşkım 29

Histoire De La Litterature Anglo-sie (History of English Literature-İngiliz Edebiyat Tarihi) 78

I

ISLE (Interdisciplinary Studies in Literature and Environment/ Disiplinlerarası Edebiyat ve Çevre Çalışmaları) 180

İ

İdeologya Örgüsü 82

K

Kaldırımlar 82, 83, 167

Kaybolan Şehir 59

Küçük Hemşire 124, 137

Külbe-i İştîyâk 175

L

Literary Studies in an Age of Environmental Crisis (Çevre Krizi Çağında Edebiyat Çalışmaları) 179

Literature and Ecology (Edebiyat ve Ekoloji) 179

M

Makber Mukaddimesi 175

Matbuat Hatıralarım 30

MELUS (Multiethnic Literature of United States) 189

Mercure de France 30, 35

Merdiven 31

Mini Etek 92

Muhasebe 91

Mukaddime 36

N

Nokta 92

O

O Belde 33

Ö

Ölmek 34

Örümcek Ağı 83

Ötüken Ülkesi 123

P

Piyâle 37

R

Red Cephesi 191, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211

S

Safahat 220, 221, 222, 223, 225, 226, 227, 228, 229, 230

Sakarya Türküsü 83, 85

Scienza Nuova (Yeni Bilim) 77

Social Ecology versus Deep Ecology: A Challenge for the Ecology Movement (Toplumsal Ekolojiye Karşı Derin Ekoloji: Ekoloji Hareketine Meydan Okuma) 189

Soyutlama ve Einfühlung Üslup Psikolojisi Üzerine Bir Araştırma 51

Süleymaniye Kürsüsünde 228

Süvari 41, 45, 46, 47, 48

Ş

Şarkiyatçılık 216

Şeb-i Nisan 34, 41

Şîr-i Kâmer 33

Şiir Hakkında Bazı Mülahazalar 37, 38

T

Tanrıkulundan Dinlediklerim 82, 84, 86

Tarih-i Kadîm 228

Tepegöz 119

The Ecocriticism Reader (Ekoeleştiri Derlemesi) 179, 181

The Environmental Imagination (Çevresel İmgelem) 181

The Future of Environmental Criticism (Çevreci Eleştirinin Geleceği) 182

The Golden Bough (Altın Dal) 103

The Hero With A Thousand Faces- Bin Bir Suratlı Kahraman 111

Turan 31, 119, 120, 121, 122, 123

Türk'ün Tufanı 123

Ü

Üç Silahşörler 80

Ülker ile Aydın 122

W

Werther'in Acıları 80

What is Social Ecology? (Toplumsal Ekoloji Nedir?) 189

Y

Yaradılış-Türk Kozmogonisi 120

Yeryüzünün Lanetleri 216

Yollar 33

Z

Zulmet 34

Şahıs Adları Dizini

A

A. B. Cook 103
 A. Dumas 80
 Abdülhak Hamid 38, 175
 Abdülhak Şinasi Hisar 37, 40
 Abdülhâkim Arvasi 84
 Adem Gürbüz 54
 Adem Koç 99
 Ahmed İhsan 30
 Ahmet Cevizci 139
 Ahmet Cüneyt İssı 156
 Ahmet Çoban 32, 36, 41
 Ahmet Hamdi Tanpınar 31, 37, 40, 41, 58, 68, 115, 218
 Ahmet Haşım 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 54
 Ahmet Mithat Efendi 118
 Ahmet Talât Onay 156
 Akşit Göktürk 22, 23
 Alâaddin Karaca 37
 Alan Swingwood 72, 73
 Albert Sorel 57
 Ali Naci Karacan 47

Ali Türkay Yazıcı 76
 Ali Zâim 56
 Aliya İzzetbegović 213
 Alpay Doğan Yıldız 192
 Ania Loomba 214, 216, 217
 Anthony Stevens 104, 105, 108, 111
 Antonin Prandtl 51
 Aristo/Aristoteles 115, 139, 140, 141, 142
 Arne Naess 183, 186
 Asım Bezirci 31, 34
 Aslan Yalçınar 109
 Âşık Veysel 49
 Attila 120
 August Döring 51
 Austun Warren 13, 76, 80
 Avni Erdemir 155

B

Bahaeddin Ögel 121, 122
 Barthes 20
 Behçet Necatigil 100
 Belkıs İbrahimhakkıoğlu 204
 Berna Moran 15, 16, 20, 24, 26, 27, 28, 29, 102, 103

Beşir Ayvazoğlu 30, 31, 32, 36, 41, 47, 55, 102, 116, 117, 193
 Bilal Can 198
 Bilgin Güngör 215, 216, 217, 218, 219, 224
 Bill Moyers 111, 112, 113
 Bulgurzâde Rıza 175
 Burhan Toprak 50
 Büyük İskender 94
 Byron 59, 60, 61

C

Cahit Tanyol 58, 61
 Camille Julian 57
 Carl Gustav Jung 99, 103, 104, 106, 107, 108, 109, 131, 132
 Carol S. Pearson 127
 Cavit Güzel 130
 Cem Yılmaz Budan 28, 38
 Cemal Şakar 198
 Cemil Meriç 222
 Cemil Sena 70
 Cengiz 120
 Cherlly Glotfelty 179
 Christion Wolff 139

D

Davud (Kral) 94
 Deli Ahmet 55
 Dertli 117
 Dilek Bulut Sarıkaya 178, 186
 Dursun Ali Tökel 101, 102, 111, 116

E

E. Harrison 103
 Edward Said 216
 Emin Akif Ersoy 226
 Emine Gözde Özgürel 230
 Engin Büyükinâl 106
 Enis Behiç Koryürek 151

Erdoğan Erbay 37
 Ertuğrul Düzdağ 220
 Esra Sazyek 179, 186, 187, 188, 189, 190
 Ethem Cebecioğlu 166

F

F. M. Cornford 103
 F. Theodor Vischer 51
 Faik Ali 30
 Faruk Nafiz Çamlıbel 151, 152, 153, 154, 168, 171
 Fatih Özgüven 71
 Fatma K. Barbarosoğlu 198
 Fevziye Abdullah Tansel 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 132, 138, 170, 220
 Fikret Berkes 176, 177
 Frantz Fanon 216
 Frida Fordham 109, 110

G

Gadamer 23, 26
 Gaston Bachelard 44
 Gennadiy Pospelov 101
 Giambattista Vico 77
 Gilbert Murray 103
 Gisele Sapiro 78
 Goethe 80, 117
 Gonca Gökâlp Alpaslan 182
 Gourmont 35
 Greg Garrard 181, 187
 Gregory Jusdanis 73
 Gustave Lanson 72, 75, 79, 81
 Gülşah Dindar 189
 Günseli Tamkoç 184
 Gürsel Aytaç 24
 Güzin Hanım 41

H

H. Ömer Özden 55, 59

Halit Fahri Ozansoy 151
 Halit Ziya Uşaklıgil 31
 Hans-Robert Jauss 24, 26, 38
 Harold Fromm 179
 Hasan Aydın 223
 Hasan Boynukara 102
 Hasan Çebi 83, 93
 Hasan Yaylı 184
 Hasibe Mazioğlu 168
 Hatice Muazzez 41
 Hatice Mukaddes İlgün 107
 Henri Reigner 35
 Herder 51, 77, 78
 Hicran Gümüş 103, 115
 Hikmet Münir Ebcioğlu 87
 Hilmi Yücebaş 40, 41, 152, 153, 166
 Hilmi Ziya Ülken 119
 Hippolyte Taine 78
 Homeros 117
 Hümeysra Hancıoğlu 89
 Hüseyin 55

İ

İbrahim Kavaz 163
 İbrahim Naci Bey 56
 İbrahim Tüzer 74, 77
 İlhan Berk 37
 İnci Enginün 31, 33, 37
 İsmail Habib 30
 İsmail Hakkı Yılmaz 107
 İsmail Parlatur 33
 İsmail Tunali 20, 24, 27, 50, 51, 52,
 53, 54, 139, 140, 141, 142, 143, 144,
 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151
 İzzet Melih 30

J

J. G. Herder 51, 77, 78
 J. J. Rousseau 176
 Jeanette Winterson 175

Johannes Vokert 51
 Joni Adamson 189, 190
 Joseph Campbell 111, 112, 113, 114,
 124, 125, 127, 128, 129, 133, 134,
 135, 136, 137
 Julius Sezar 94, 120

K

Karacaoğlu 117
 Kaya Bayraktar 72
 Kemal Atakay 21, 71
 Kenan Akyüz 33, 117, 219
 Kerim Can Yazgünoğlu 191
 Köksal Alver 70, 72, 74, 75, 76, 77,
 78, 80
 Kurt Riezler 145
 Kuşeyri 191

L

Lawrence Buell 181, 182, 189

M

III. Mustafa 55
 M. Fatih Andı 80, 203, 204
 M. Fatih Kanter 131
 Madam de Stael 77
 Mallarme 35
 Marie Pauline Rosenau 21
 Max Bense 145
 Max Deri 51
 Max Scheler 51
 Mehmet Akif 219, 220, 223, 224,
 226, 230
 Mehmet Emin Yurdakul 152
 Mehmet Kaplan 31, 59, 67, 68, 116,
 119, 120, 220
 Mehmet Kurudayıoğlu 25
 Mehmet Medeni Doğan 32
 Mehmet Önal 14, 17, 71
 Melih Erzen 92

Mevlânâ 191
 Michelet 57
 Milorad Paviş 20
 Mine Kışlalioğlu 176, 177
 Mircae Eliade 100
 Muhammed Hüküm 74, 77
 Murat Ukray 110
 Murray Bookchin 188
 Mustafa Kemal Şan 72, 77, 78
 Mustafa Kutlu 191, 192, 193, 194,
 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201,
 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208,
 209, 210
 Mustafa Özbacı 57, 155
 Mümtaz Sarıççek 130

N

Nakiye Hanım 56, 57
 Nazım Hikmet Polat 116, 213
 Necdet Bingöl 46
 Necip Fazıl Kısakürek 32, 82, 83,
 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93,
 94, 96, 167
 Necip Tosun 192, 193, 208
 Neclâ Pekolcay 169
 Nedim 38, 168
 Nicolai Hartmann 140
 Nihal Akbulut 71
 Northrop Frye 114
 Nurettin Şazi Kösemihal 79
 Nuri Fehim Ayberk 47
 Nurullah Çetin 85

O

Oğuz Cebeci 108, 109
 Orhan Hançerlioğlu 72
 Orhan Okay 12, 30, 35, 36, 37, 73,
 82, 83, 84, 85, 86, 219
 Orhan Seyfi Orhon 151
 Osman Nuri Ekiz 88

Osman Selim Kocahanoğlu 87, 88

Ö

Ömer Faruk Huyugüzel 13, 26, 76, 179
 Ömer Seyfettin 152, 192
 Ömür Ceylan 99, 204
 Özdemir İnce 21
 Özkul Çobanoğlu 99

P

Pelin Kümbet 187, 188
 Peter Barry 182
 Peyami Safa 32, 47
 Platon/Eflâtun 104, 115

R

R. Müller Freienfels 51
 Ramazan Korkmaz 83, 101
 Rene Wellek 13, 76, 80
 Rifat Araz 61
 Rıza Filizok 121, 122, 124
 Rıza Tevfik Bölükbaşı 152
 Richart Hoggart 69
 Robert Escarpit 76, 77, 78, 79, 81
 Robert Vischer 51
 Roman Ingarden 23
 Ruşen Eşref Ünaydın 118, 119

S

Sadık Kemal Tural 13
 Sait Faik 192
 Sait Tüzel 25
 Sartre 23
 Scott Slovic 180, 185, 189, 190
 Selçuk Çıkla 153
 Sema Rifat 22, 100
 Sema Uğurcan 59
 Semra Ayanbaşı 127
 Sermet Sami Uysal 59

Serpil Oppermann 178, 179, 180,
184, 185, 187, 189, 191

Seval Şahin 192

Sevim Nilay Işıksalan 56

Sezai Karakoç 220

Sezgin Toska 187

Shakespeare 117

Sigmund Frued 103

Sir James George Frazer 103

Spivak 216

Stanley Fish 24, 28, 39, 42

Suut Kemal Yetkin 40, 53

Süheylâ Yüksel 116

Süleyman Çelebi 168, 169

Ş

Şaban Sağlık 71, 72, 82

Şârâ Sayın 20, 22, 23, 26

Şehsuvar Paşa 55

Şemseddin Kutlu 118

Şerif Aktaş 15, 16, 35, 36, 70, 71,
80, 153

T

Tahsin Yücel 21

Terry Eagleton 11, 22, 25

Tevfik Ekiz 27

Tevfik Fikret 116, 213, 228

Theodor Lipps 51, 52

Tuncay Birkan 21, 73

Turgay Anar 50, 51

U

Ufuk Özdağ 178, 180, 181, 182, 211

Ulaş Bingöl 13

Umberto Eco 19, 21, 22, 23, 71

Ü

Ülkü Çelik Şavk 182

Üstün Dökmen 111, 114

V

Vasfiye Çelik 184

Vergilius 117

Verhaeren 35

Veysel Şahin 28, 81, 179, 217

Vladimir Nabokov 71

W

Wilhelm Worringer 51, 52, 53

Wilhelm Wundt 51

William Rueckert 178

Wolfgang Iser 24, 39

Y

Yahya Kemal Beyatlı 56, 59, 64,
165, 170

Yakup Kadri Karaosmanoğlu 32,
33, 36, 41

Yavuz Bayram 155

Yıldırım Beyazıt 67

Yılmaz Onay 101

Yılmaz Özbek 22, 23

Yunus Emre 117, 191

Yusuf Şerif Kılıçel 72

Yusuf Ziya Ortaç 151

Z

Zeynep Kerman 31, 33, 37

Zeynep Yaman 111

Zeynullah Efendi 56

Ziya Gökalp 115, 116, 117, 118, 119,
120, 121, 122, 123, 124, 125, 126,
132, 137, 138, 152

Zümre Gizem Yılmaz 185

EDEBİYAT ELEŞTİRİ KURAMLARI IŞIĞINDA METİN OKUMALARI

Birbirinden farklı estetik görüşler üzerine inşa edilen ve sistematik bir yapı arz eden edebiyat kuramları, edebî metinlerin estetik değerlerinin ortaya konulmasında edebiyat tenkitçilerinin istifade ettiği birer yol haritasıdır. Metne nasıl yaklaşılması gerektiği noktasında edebiyat araştırmacılarına farklı bakış açıları kazandıran edebiyat eleştirisi kuramları, edebî metinlerin çözümlenebilmesinde önemli role sahiptirler. Edebiyat araştırmacılarına yol gösterdiği gibi edebiyat kuramları ışığında yapılan okumalar, okura da metne farklı pencere-lerden bakabilme imkânı sağlarlar.

“Edebiyat Eleştirisi Kuramları Işığında Metin Okumaları” adını taşıyan bu çalışmada Alımlama Estetiği Kuramı, Özdeşleyim (Einfühlung) Kuramı, Sosyolojik Eleştirisi Kuramı, Arketipçi Eleştirisi Kuramı, Ontolojik Eleştirisi Kuramı, Ekoeleştirisi Kuramı ve Postkolonyal Eleştirisi Kuramı ele alınmış, bu kuramların tarihsel gelişimi, temsilcileri ve özellikleri üzerinde durulduktan sonra bu kuramlar ışığında metin tahlilleri yapılmıştır.

Bu çalışmanın özellikle lisans ve lisansüstü öğrencilerine edebî kuramlar ışığında metne farklı bakış açılarıyla nasıl yaklaşılabilceğini göstermesi açısından faydalı olabilmesi temennimizdir.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

ISBN 978-625-5905-23-9

